

א

רוזן בבקשה" אמר רציני, "לא רוזנברג". אחר כך חייד לרגע, "צריך רספקט בשביל השפה". מאחת המגירות אשר בשידה הוציא קופסא רבועה. פיתוחי שן, דמויות סוסים ומרכבה עליה. הראה אותה לאברצ'ק, "משנחאי, קופסא לסוכריות — בבקשה לקחת", אמר והסיר את המכסה. אברצ'ק תפש את הקופסא בשתי ידיו והביט בה בהערכה רבה, אחר כך הפך אותה, "תראה פה", אמר רוזן והצביע על הכתובת שבתחתיתה, "אה", המהם אברצ'ק. סוכרית לא לקח.

שמחה הגישה בינתיים עוגות גבינה וכוסות תה.

"תודה, תודה, לא צריך לטרוח בשבילי", אמר אברצ'ק במבוכה. שמחה לא ענתה. הניחה בכבדות את הצלחות המעוטרות ועליהן את העוגה. "באמת לא צריך", חזר אברצ'ק ואמר. מנסה לתפוס את עיניה של שמחה. לא חייכה אליו. נרגזת היתה. הביקור הפתאומי הקיץ אותה משנת הבוקר. בחפזה סידרה את שערתיה ועתה לא היתה בטוחה אם הן מסורקות כראוי. אחרי שהניחה את העוגות הנהנה אליו בראשה ועזבה את החדר בצעד מהיר. כעס היה בהליכתה.

אברצ'ק הביט סביבו בהשתאות, סופג את המראות החדשים, ישב בקצה הכורסא הרכה חושש להישען לאחור, "שיין שיין", אמר בידיש, "גיט געדאווענט". המשיך להביט סביב. מגורת בדולח יורדת מהתקרה. שידה מהוקצעת חדשה מבהיקה ממול. שלוש תמונות במסגרות פיתוחי עץ כבדים, "בוא תראה את האימפריה", אמר רוזן ומשך אותו בידו. הלכו בבית מחדר אל חדר אחר כך חזרו לשבת. שתיקה ארוכה. אברצ'ק לא הוציא הגה מפיו, נבוכ, נע בכסאו. רוזן חייד בהנאה. אחר כך ראה את אברצ'ק מוציא סיגריה מכיסו לעשן "צו צו", אמר לו רוזן בלחש. תפס את הסיגריה ומשך אותה מידו. "שמחלה תכעס, אני לא אכפת לי אבל היא". שוב נבוכ אברצ'ק. לקח את הסיגריה ושם אותה בכיסו. אחר כך הרים את מכנסיו מעל הכרס. שוב חזר לומר "גיט, גיט געדאווענט".

"הרבה מים עברו מאז" אמר רוזן סתם. שתקו שוב. "ואתה, מה אתך?" שאל אחרי רגע. "אין חדש". "עוד שם, בחור, בשבאזי?" אברצ'ק הנהן בראשו, חייד, "כן, כן". העביר יד על שער ראשו, "כן כן, עוד שם".

שמחה נכנסה פתאום. לבושה היתה שמלה פרחונית. עיניה צבועות, לחייה ורודות — רוג' שמה על פניה להיטיב את הצבע. שרשרת זהב על צווארה צמידים על ידה. נעליה הגבוהות נקשו: "נו, צריך ללכת רוזן" אמרה בקול גבוה. אברצ'ק נבהל. קם ממקומו מתנצל. לא התכוון כך להפתיע. היה בסביבה, רצה לראות את רוזנברג. כבר מזמן רצה. היום עבר פה והתחיל להיכנס. התנצל שוב שלא הודיע. מבקש סליחה. עכשיו ילך לו. להתראות. חבל שאינו נשאר עוד קצת, אמרה לו שמחה ולא היה חיוך בעיניה. אינו יכול, אינו יכול. אולי בפעם אחרת. בירך לשלום. פעמיים בירך, לאחר הלך אבל שמחה עצרה בו — "רגע רגע", אמרה. עטפה את עוגת הגבינה בפיסת נייר. העוגה שלו אמרה. מסרה אותה בידו.

"כמו שהיה" אמר אחר כך רוזן בקול, אחרי שנסגרה הדלת. "לא יוצלת, עוד גר באותו חור בשבאזי, לא יוצלת בעלעגולה היה בעלעגולה נשאר, לא יוצלת". צחקק בהנאה. בא אל חדר השינה אחרי שמחה ומצא אותה מורחת אודם על שפתיה מביטה במראה שליד הטואלט. "קודם מודיעים", אמרה בכעס, כאילו הוא אשם. "טיפש, אין לו קולטורה" אמר, הרים את שתי ידיו אין אונים "מה אפשר לעשות".

אחר כך יצאו שניהם להביט בחלונות הראווה. הוא לבוש בחליפת החג שלו, ענוב עניבה נאה. שלובי זרוע צעדו, אנגויה, בלי פחז, בלי מהירות. ליד בית הכנסת עצרו. חבורה של אנשים התגודדו בחוץ. ויכוח לוהט, כמו בכל שבת. הניח רוזן את שמחה להביט באחת הוויטרינות, שם על ראשו כיפה שהיתה תמיד בכיסו חלך בצעד מהיר אל החבורה. תחילה תחליף ברכות קצרות. אחר כך הניח את אצבעות ידיו מתחת לחגורה הלוחצת על כריסו. בזחיתות נכנס אל המעגל לדבר פוליטיקה. הו, כמה אוהב הוא לדבר פוליטיקה, בלהט רב להילחם את מלחמת הארץ, "מי שאינו מרוצה פה", אמר פתאום בלי קשר, "שיעזוב בבקשה". בכעס אמר את דבריו, סימן בידו תנועה נזעמת. חזר שוב. "שיעזוב בבקשה, ארץ ישראל לא בחינם ניתנה". האנשים הביטו בו שותקים, קשה להם לעמוד בפני דברי התוכחה שבפיו. אחרי פטפוט קצר עם כמה ממכריו נפרד מהם לשלום, חזר אל שמחה אשתו חייד אליה שבע רצון "שמחלה" הביתה" אמר לה.

בביתם, אחרי ארוחת צהרים דשנה הלכו שניהם לחטוף תנומה. על המיטה הכפולה החדשה, חב את גופה המלא של שמחה. את ראשה הניחה על זרועו המושטת. "בית הכנסת", אמר לה, "מושב ליצים, טפופים בלי סוף. האנשים", קבל בפניה, "רכליים, הם. טפשים כולם". צחק. שמחה צחקה עימו. אחר כך הסתובבה, הפנתה אליו את גבה, היא רוצה לישון, פיהקה בכבדות. אבל התנומה רחקה ממנו. באי שקט סבב במיטה אחר כך אחזה בו רוח של עליצות. דגדג אותה מאחורי אוזנה, השתעשע עימה. בידיש אמר לה, "מיין שיעקייט", ובהנאה רבה שמע את נהמותיה.

ארוחת הצהרים הכבדה המונחת בכרסו, הזכירה לו — צריך להיזהר, אסור עכשיו לעורר את יצריה הדרוכים של שמחה. נהמותיה מתגברות, היא כמעט מסתובבת אליו אבל הוא זהיר, עצר, בלחש אמר לה, "צריך לישון, שמחלה" קולו מרגיע. הזכיר לה את הכרטיסים שיש להם לסינימה בערב. נאנחה, אחר כך חש את גופה מתרפה. "כשנחזור שמחה" לחש באוזנה "נו, נו, פאיער". בהקלה שמע את תשובתה — נחירה עולה ויורדת.

אחר הצהרים קם ממיטתו. התמתח, הביט בשמיים, עוד מעט ירד הלילה, אפשר יהיה להדליק ציגרט. בשבת הוא מקפיד תמיד לא להדליק אש, לא להכעיס את שמחה.

בחדר האורחים עמד לפני החלון הפתוח והביט בשמש השוקעת בחוץ, ריח בושם חריף עלה באפו. הסתובב, ראה את ברכה חולפת על פניו בתחתוניה וחזייתה, "לא יפה, לא יפה ככה", קרא אחריה. "אתה שתוק" ענתה לו. חצופה היא, הרהר.

ברכה, מכה קשה. סוסת פרא. עקשנית. בת אשתו. מביטה בו בחיוך מלגלג. הוא מעדיף לשתוק, עולמו יפה. למה להעכירי? שוקל את העתיד. בעור שנה, אולי שנתיים, תינשא. הוא ישאר אז עם אשתו שמחה. עוד שנים רבות יש להם להיות יחד. הוא שב למתוח את גופו, מביט החוצה אל היום ההולך ונסוג, "שמחלה", קרא לה "צריך כבר ללכת". היא יושבת מול הטואלט. כבר שעה ארוכה היא מורחת על פניה בדבקות רבה מישחות שונות. "נשים" הוא מפטיר, קצת ברוגז, קצת בהנאה. אחר כך הם יוצאים לסינמה שלובי זרוע. בלילה דפקו על הדלת.

"מי שם?" צעקה שמחה. מבקשים לפתוח את הדלת. קול זר. תקיף. "שמחלה" אמר רוזן לאשתו, "תשאלי שוב מי שם", הוא ער, נפחד. קרב יחד איתה אל הדלת. הדפיקות נמרצות.

"משטרה" עונה מישוה. נבהל הוא מביט בשמחה, משטרה? מה פתאום? מה קרה? "עוד רגע, עוד רגע", הוא אומר, יבוא מיד. קושר היטב את חלוק הבית שלו. מביט בעיניה, אולי הלצה. דרך חור ההצצה הוא רואה שני שוטרים עומדים שם, אחד בלבוש אזרחי נשען על הקיר מטופף באצבעותיו, חסר סבלנות. הוא פותח את הדלת. אומר בתמימות, "שלום, מה קרה?" מחייד "בוודאי טעות". "רוזנברג?" שני השוטרים נכנסים פנימה, בלי לבקש

*

ימים חולפים
גשענים על מעקה בחוף
הים מספרים ספורי מסע
בארצות מעבר לים. רק
השורות האלה יכולות לשגע מגעגע גם וכואב
רק הים נוגע בים הבא נוגע בים הבא
ים אחד בכלל

*

אומרים יש ארצות
מעבר לים איפה הם
הארצות מעבר לים?
הימים חולפים
שנה עוברת אמריקאים
מתחלפים באמריקאים
אחרים. גם הרוח —
פעם מהמדבר פעם
מהים. שני כווני איר

*

ובאחד הימים פשדעתי באמת תתעה או אאשפו בלי בדיק
להשתגע מגעגעים לטבע קהם ולא להטביע אותם
בי יקראו בשירים ויאמרו הנה מי שקרא היטב
יכול היה לנבא או יגידו מי שלא קרא היטב

או אם לא יקרה לי פכה ופכה ואטביע את הגעגועים
בתוף העופרת פבפפר יאמרו הוא עבר
את זה פמה עלוב הוא זה לעבר את זה

ורב אנשי העולם לא יקראו את השירים
לא ידעו אם השתגעתי מנה או מנה או לא
השתגעתי אין גם סבה לטלפן ולומר להם את זה
וזה מה שצריך להבין בשביל לשתק

רשות. אחר כך מבקשים ממנו בנימוס רב שיתלבש, הוא צריך להילוות אליהם לתחנת המשטרה. "תזדרז", דחקו בו, יותר לא רצו לומר. הסתובבו בחדר האורחים בשקט, הביטו בחפצי הנוי שעל השידה.

קשה לו לסגור את מכנסיו, ידיו הרועדות בוגדות בו. שמחה בוכה בשקט, נשענת על משקוף הדלת, דמעותיה הגדולות נוצצות. חדרה של ברכה חשוך, מוטב שלא תדע, הוא אומר לעצמו, אבל לפני שהם יוצאים הרעש מעיר אותה, היא יוצאת תמהה מחדרה, "לאן אתה הולך?" שמחה מושכת אותה סמוך אליה, מבקשת בלחש שתשתוק. רגע ארוך הוא אוחו ביד אשתו אחר כך פנה עם השוטרים אל הדלת, "אחזור מיד", הוא מבטיח. מסמן בידו שלום. בחוץ הוא ממחר להיכנס למכונית המשטרה, כך להימלט מן המבטים התמהים של שכניו ומן הבושה.

ב

רוזנברג דחף לפניו את תלת האופן. סיגריה מונחת תמיד בוותיה הפה, אינו מוציאה משם, גם אינו מדליקה. תהליכה קשה. המון רב בשוק "בימים שלפני ליל הסדר אי אפשר לדחוף סיכה" הוא מהרהר. המון אדם עובר לידו, נתקל באופניים הגדולים ומקשה עליו את המעבר. גם החום הרב מכביד, מכנסיו הארוכים זיעה רבה בהם. הוא צריך להידחק בהמון הגדול הזה. לפעמים בכוח הוא מפלט לעצמו דרך. נחבט באיש, כמעט מפילו, הלה צועק, מקלל. והוא עונה "תזוז, מה זה אתה לא רואה". נתפז, הוא נדחק, צריך להספיק ולקחת את החבילות מהחנות של זינגר ברחוב פרץ. הלה ממתין כועס חבילות רבות ערם שם. "אין לי זמן עכשיו, אין לי זמן", אמר קודם לזינגר, אבל הפולגי, כמעט בכוח הניח את החבילות על העגלה. "ערב חג היום", צעק בכעס. אבל לא היה מקום. "אחר כך יבוא אברצ'ק ויקח את הכל", הבטיח לפולגי, "באמונה אדון זינגר, אני אחראי", כך אמר. עכשיו הוא נדחק בקהל הרב הזה ואינו יכול לזוז כמעט ואברצ'ק שותפו ממתין בוודאי כועס בלווינסקי.

מרחוק ראה את שמחה השמנה עומדת ליד בעלה פרום הזקן. לשניהם דוכן קטן בשוק. מוכרים גרביים קרועים בחצי מחיר. זיווג מצחק, הוא אומר לעצמו, קורע פיסת נייר מאחת החבילות מעביר אותה על מיצחו לנגב את הזיעה. כועס כועס, הוא ממשיך לדחוף את העגלה. "עד שם. עד שם". הוא לוחש לעצמו סימן דרך — שדיה הגדולים של שמחה שבחום הזה שבערב החג אף הם זיעה מעלים, מרטיבים את חולצתה, מתנדנדים בין גרב לגרב שהיא מוכרת. אף היא מביטה בו, הוא רואה — קורץ לה בעיניו. "הבאתי חבילה" אמר, מוסר לפרומו הזקן את החשבון ואחר כך אומר לו בלחש: "אשה ממש אדון פרום, אשה גדולה." "לך לך, אידיוט כמוך", צועק אחריו פרום הזקן והוא פורץ בצחוק. "אשה הו, הו", קורא אל שמחה, "רוזנברג משוגע" היא קוראת אחריו. קורץ אליה שוב, הוא רואה את החיוך העולה על פניה.

עוד אצל עובדיה לוי הוריד חבילה, של תחתוני טריקו ולמרסל הבולגרי מטפחות ראש. ואחר כך ברחוב צדדי פנה ללכת. במה הוא מהרהר. בשמחה — אשה נאה, אומר לעצמו. המבטים שהוא לפרקים שולח בה אינם נדחים. היא מניחה בהנאה לעיניו ליפול על פניה, על חזה. השדיים הגדולים שלה מעוררים את דמיונו. אחר כך הוא חולם בהקיץ, לפני אברצ'ק מדבר עליה בלי סוף, בחדר הקטן בשכונת שבאזי הוא מספר לאברצ'ק. מעלה את דמותה הגדולה, הגוף התוסס, הבשר המתנודד בחזה. "עובר בטל, פרום הזקן", הוא אומר לשותפו, "הוא צריך להסתלק כבר". אברצ'ק מביט בו ואחר כך אומר, "נו, אסור דבר כזה". לפעמים בחשאי הוא חובט לה לשמחה באחוריה. מחייד אליה דרך לצון. הבעל אינו מבחין והיא קוראת אחריו "משיגענע, משיגענע". מכה בידו המתגרה בלי כעס. במבט שהיא שולחת אחריו, בצחקוקים הבוקעים מגרונה הוא חש, גם תאוותה גואה. "מתי?" הוא עובר לידה, שואל בלחשה "שמחלה" מתי?" אין לה זמן. "לך מכאן משוגע, איש טיפש" כך היא משלחת אותו.

ברחוב העליה בפנית רחוב לווינסקי מצא את אברצ'ק מסתובב חסר מנוחה, מעשן. מסיר